

RIJBEWIJS EN RIJGESCHIKTHEID

Het rijbewijs

Een rijbewijs is een document waarmee een bestuurder van een motorvoertuig kan aantonen dat de bestuurder beschikt over voldoende kennis, inzicht en vaardigheid om een motorvoertuig van een bepaalde categorie te kunnen en mogen besturen.

Om te kunnen rijden moet men echter ook een bepaalde mate van gezondheid genieten. Elke kandidaat wordt verzocht om na het theoretisch examen een verklaring betreffende zijn lichamelijke en geestelijke toestand te ondertekenen.

Indien de kandidaat lijdt of geleden heeft aan één van de in die verklaring genoemde aandoeningen, dient er een advies gevraagd te worden aan een arts betreffende de rijgeschiktheid.

Rijgeschiktheid

De vraag of iemand rijgeschikt is, betekent of hij aan de medische voorwaarden (lichamelijk en geestelijk) voldoet om te mogen rijden.

Voor de bepaling van de rijgeschiktheid in het geval van epilepsie is het criterium 'een periode aanvalsvrij' een belangrijk begrip.

Als een persoon "een bepaalde periode aanvalsvrij is" en hij voldoet aan de andere voorwaarden, kan hij rijgeschikt verklaard worden en kan hij een tijdelijk rijbewijs halen op de gemeente.

Rijgeschiktheidsattest

Op het rijgeschiktheidsattest staan de categorie(ën) waarvoor u geschikt bent en eveneens de noodzakelijke voorwaarden en beperkingen bij het gebruik van het rijbewijs.

Het rijgeschiktheidsattest ("formulier VII") wordt uitgereikt door de neuroloog of door CARA (zie verder). U heeft dit nodig om een nieuw rijbewijs te bekomen bij de gemeente.

PROCEDURE

Wat moet ik doen na een epileptische aanval?

Vanaf het moment dat iemand een epileptische aanval gehad heeft mag deze persoon geen motorvoertuig meer besturen tot er een medische keuring geweest is. Als de arts besluit dat de patiënt niet meer mag rijden, moet de betreffende persoon zijn rijbewijs medisch laten schorsen bij de bevoegde overheid binnen de vier werkdagen na de diagnose. De neuroloog zal u een zogenaamd "formulier VII" geven, waarop staat dat u niet mag rijden. Uw dokter kan u vragen om een attest te ondertekenen waarin staat dat u weet dat u uw rijbewijs moet laten schorsen om medische redenen.

Hoe kan u het rijbewijs medisch laten schorsen?

U kan uw rijbewijs vrijwillig inleveren door middel van het tekenen van een verklaring op eer of medisch laten schorsen aan de hand van een attest van de neuroloog bij de Dienst Bevolking van uw gemeente. U kan het best vermelden dat het een tijdelijke schorsing betreft van het rijbewijs. De ambtenaar van de gemeente zal het ingeleverde rijbewijs in bewaring nemen.

Wanneer ben ik terug rijgeschikt?

De duur van de rijongeschiktheid is afhankelijk van de groep, het soort epileptische aanval en het aanvullend onderzoek van de neuroloog. De uiteindelijke beslissing ligt bij de bevoegde arts. Indien uw neuroloog beslist dat u opnieuw voldoet aan de medische criteria, schrijft hij een rijgeschiktheidsattest "formulier VII" met de duur van de rijgeschiktheid en ook de eventuele beperkingen. Beperkingen zijn bijvoorbeeld enkel overdag rijden, vanaf 1 uur na zonsopgang, binnen een bepaalde afstand, met een beperkte snelheid, niet op de autosnelweg, zonder passagiers,....

Met dit formulier gaat u een nieuw rijbewijs halen bij de gemeente. Dit rijbewijs is de eerste keer één jaar geldig en daarna krijgt u een rijgeschiktheidsattest van bepaalde duur (zie minimale duur rijongeschiktheid). Het is dus interessant om tijdig een afspraak te maken met uw dokter zodat u uw rijbewijs voor de vervaldatum opnieuw kan laten verlengen.

BIJKOMENDE INFORMATIE

Interessant om te weten

1. Uw nieuw rijbewijs is slechts geldig tot de volgende aanval! Als u dus onverhoopt vóór het verstrijken van de termijn van het rijbewijs opnieuw een aanval doet, mag u vanaf dat moment niet meer rijden. U moet het rijbewijs opnieuw medisch laten schorsen en een advies vragen aan uw neuroloog.
2. Om uw nieuw rijbewijs af te halen moet u uw rijexamen niet overdoen!
3. De eerste keer dat u een nieuw rijbewijs ontvangt zal u één keer een administratieve kost (afhankelijk van de gemeente waar u woont) betalen.

Verdere toekenning (hernieuwingen/medische schorsingen van het rijbewijs als gevolg van de epilepsie) zullen gratis doorgevoerd worden.

Wat is het risico op een ongeval als u terug rijgeschikt bent?

De regels voor Groep 1 zijn gebaseerd op de aanname dat uw risico op een ongeval 2 tot 3 maal zo groot is als voor een gemiddelde bestuurder. Dit wordt acceptabel geacht door de wetgever. Het komt overeen met het risico dat iemand van 70–75 jaar loopt bij het autorijden of met de 0,5 promille-grens alcohol.

Er zijn enkele maatregelen (gelden voor alle bestuurders) die u kunt nemen om het risico op een ongeval met lichamelijke schade te verminderen:

1. Geen passagiers meenemen
2. De tijd achter het stuur beperken
3. Maatregelen (gelden voor iedereen): geen alcohol, minder snel rijden, de gordel altijd dragen, de wegcode respecteren, ...

CARA

CARA is een afdeling van het Belgisch Instituut voor de Veerkeersveiligheid (BIVV) die belast is met de keuringen voor rijgeschiktheid.

CARA, Haachtsesteenweg 1405, 1130 Brussel

Tel. 02 244 15 52

cara@bivv.be

WAT ALS...

...u uw rijbewijs niet inlevert?

U kan de persoonlijke keuze maken om uw rijbewijs niet in te leveren. Weet dan dat dit voorgoed een onwettig rijbewijs blijft, ongeacht of u de periode van rijongeschiktheid respecteert of niet.

Als u wettelijk niet mag rijden en u doet het toch, neemt u een groot risico voor uzelf en ook voor anderen! Dit kan zware financiële en menselijke gevolgen hebben!

...u uw rijbewijs niet hebt ingeleverd en u veroorzaakt een ongeval?

Indien u betrokken raakt bij een ongeval met dit oud rijbewijs, bestaat de kans dat de verzekering vraagt naar uw medische toestand. Hierdoor zou men mogelijk kunnen ontdekken dat u met een oud en dus onwettig rijbewijs reed.

U bent formeel niet verzekerd, daar u geen geldig rijbewijs heeft.

De verzekering kan dan weigeren de kosten te betalen! Om die reden is het belangrijk een wettelijk-geldig tijdelijk rijbewijs te gaan halen.

...u een eerste epilepsie aanval hebt en u veroorzaakt hierdoor een ongeval?

Indien u een ongeval veroorzaakt als gevolg van een eerste epilepsie aanval en u niet wist dat u een verhoogd risico had op aanvallen, bent u hier niet strafbaar voor. Wel bent u mogelijk aansprakelijk voor het ongeval.

...u een rijbewijs hebt voor bepaalde duur en veroorzaakt een ongeval?

Indien u rijdt met een tijdelijk rijbewijs en u hebt rekening gehouden met eventuele beperkingen op uw rijbewijs, bent u wettelijk in orde en verzekerd.

VEEL GESTELDE VRAGEN

Mag ik rijden met de fiets en met een brommer (klasse A) als ik epilepsie heb?

De wet stelt geen beperkingen maar u moet er zich van bewust zijn dat er een verhoogd risico is op een ongeval indien u epilepsie heeft! U brengt best uw familiale verzekering op de hoogte.

Ik ben een taxichauffeur. In welke groep val ik? Buiten mijn werkuren rij ik met mijn privé auto. Val ik dan onder dezelfde groep?

In verband met uw werksituatie valt u onder Groep 2 omdat taxidiensten door een bepaling in de wet zijn ondergebracht bij Groep 2. U mag deze werkfunctie niet uitvoeren als u rijongeschikt bent.

Voor de bepaling van de termijnen voor het privégebruik van uw auto valt u onder Groep 1.

Het kan dus bijvoorbeeld zijn dat u 6 maanden rijongeschikt bent voor het rijden met uw auto en 5 jaar rijongeschikt in het kader van uw beroepsuitoefening als taxichauffeur (zoals bij een eenmalige aanval en zonder behandeling met anti-epileptische medicatie).

In het kader van mijn werk vervoer ik dagelijks 6 personen van de ene werkplek naar een andere werkplek. In welke groep val ik?

U valt onder Groep 1 omdat het gaat over het vervoer van personeel dat georganiseerd en uitgebaat wordt door een werkgever met eigen, gehuurd of in leasing genomen materiaal en op eigen verantwoordelijkheid van de werkgever. Sedert 2008 valt deze categorie niet meer onder Groep II, dus medische schifting is niet meer nodig. U mag niet meer dan 9 mensen (inclusief bestuurder) vervoeren.

Ik rij in het kader van mijn beroep met een heftruck. Onder welke groep val ik?

Een wettelijk rijbewijs voor het bedienen van een heftruck bestaat niet. De werkgever heeft wel de algemene verplichting om zijn werknemers een opleiding te verstrekken om veilig te kunnen werken. Het is dan ook de bedrijfsarts die met vrijblijvend advies van de neuroloog beslist of de persoon met epilepsie al dan niet met de heftruck mag rijden.

MINIMALE DUUR RIJONGESCHIKTHEID

Groep 2

U leest onderstaande tabel als volgt: Iemand met een... kan ten vroegste terug rijgeschikt verklaard worden na... aanvalsvrij

1. Eénmalige niet-uitgelokte aanval	na 5 jaar aanvalsvrij
2. Eénmalige uitgelokte aanval met aanwijsbare en vermijdbare oorzaak.	na 1 jaar aanvalsvrij
<ul style="list-style-type: none"> indien met uitzonderlijk gunstige prognostische factoren bij aanval tgv gebruik/onthouding van psychotrope stoffen en alcohol 	na 6 maanden aanvalsvrij
3. Epilepsie(*)	na 10 jaar aanvalsvrij
<ul style="list-style-type: none"> indien met uitzonderlijk gunstige prognostische factoren. 	na 2 jaar aanvalsvrij

De geldigheidsduur is voor de eerste afgifte beperkt tot 1 jaar en is in de eerste 5 jaar eropvolgend enkel verlengbaar voor maximum 1 jaar. Na 6 jaar aanvalsvrij zijn kan de geldigheidsduur telkens verlengd worden voor 5 jaar (of telkens voor 3 jaar als de bestuurder méér dan 50 jaar is). De geldigheidsduur is maximum 3 jaar in het geval van verslaving.

De voorwaarden voor het afleveren van een rijgeschiktheidsattest of voor de verlenging van de geldigheidsduur zijn: aanvalsvrijheid zonder anti-epileptische medicatie, regelmatig geneeskundig toezicht, voldoende inzicht in de aandoening, geen epileptogene cerebrale pathologie, geen epileptiforme afwijkingen op het EEG, gunstig verslag van de neuroloog, het risico op een nieuwe aanval of bewustzijnsverlies of -daling tijdens het rijden kleiner is dan 2% per jaar.

(*) Epilepsie (Groep 1 en 2)

Een persoon heeft epilepsie indien hij binnen een periode van 5 jaar 2 of meerdere niet uitgelokte epileptische aanvallen heeft gehad. Na 5 jaar aanvalsvrijheid kan een nieuwe aanval beschouwd worden als een eerste aanval.

Groep 1

U leest onderstaande tabel als volgt: Iemand met een... kan ten vroegste terug rijgeschikt verklaard worden na... aanvalsvrij

EERSTE AANVAL	1. Eénmalige aanval (in alle andere gevallen dan 2 en 3)	na 6 maanden aanvalsvrij
	2. Eénmalige aanval met de volgende gunstige factoren:	na 3 maanden aanvalsvrij
	<ul style="list-style-type: none"> EEG: geen epileptische activiteit en beeldvorming: geen epileptogene cerebrale pathologie 	
BESTAANDE EPILEPSIE (*)	3. Eénmalige aanval tengevolge van aanwijsbare en vermijdbare uitlokkende factor	na 3 maanden aanvalsvrij
	<ul style="list-style-type: none"> indien een uitgebreid specialistisch onderzoek niet wijst op het bestaan van een epileptogene cerebrale pathologie. bij aanval tgv gebruik/onthouding van psychotrope stoffen en alcohol 	na minstens 6 maanden bewezen onthouding
	4. Epilepsie (in alle andere gevallen dan 5, 6, 7 en 8)	na 1 jaar aanvalsvrij
	5. Aanval ten gevolge van het afbouwen of wijzigen van anti-epileptica	na 3 maanden aanvalsvrij
	<ul style="list-style-type: none"> als dezelfde behandeling wordt herstart bij een andere behandeling 	na 6 maanden aanvalsvrij
	6. Aanvallen zonder invloed op het bewustzijn of de rijvaardigheid en geen andere epileptische aanvallen in de anamnese	als deze toestand minstens 1 jaar bestaat
	7. Aanvallen uitsluitend in de slaap	als deze toestand 2 jaar bestaat
	8. Na curatieve epilepsiechirurgie	na 1 jaar aanvalsvrij

De geldigheidsduur wordt bij een eerste afgifte toegekend voor 1 jaar; daarna voor een periode van maximaal 5 jaar na de laatste aanval en daarna kan de rijgeschiktheid onbeperkt toegekend worden. Voor de onderverdelingen 6 en 7: eerst vier maal 1 jaar, daarna onbeperkte duur. De geldigheidsduur is maximum 3 jaar in het geval van verslaving. De voorwaarden voor het afleveren van een rijgeschiktheidsattest of het verlengen van de geldigheidsduur zijn: geen aanvallen meer, regelmatig geneeskundig toezicht, stabilisatie gebleken bij uitgebreid neurologisch nazicht, aanvrager heeft voldoende inzicht in de ziekte, is therapietrouw en volgt nauwgezet de voorgeschreven medicamenteuze anti-epileptische behandeling. Een gunstig verslag van de neuroloog is vereist.

CATEGORIEËN

Bij de beslissing over de rijgeschiktheid bij epilepsie wordt een opsplitsing gemaakt in 2 keuringsgroepen (Groep 1 en Groep 2), die aan verschillende medische voorwaarden moeten voldoen. Voor Groep 2 zijn die medische voorwaarden strikter.

Groep 1

Groep 1 betreft de **categorieën A3, A, B en B+E**.

Uitzondering: Indien u gebruik maakt van één van bovenstaande voertuigen in het kader van één van de volgende werksituaties valt u alsnog onder Groep 2: bezoldigd vervoer van personen over de weg met autobussen en met autocar, de taxidiensten, verhuurdiensten van wagens met chauffeur, vervoer van personen met ambulance, het bezoldigd leerlingenvervoer en de instructeurs praktijk in een erkende rijsschool.

Bij alle neurologische aandoeningen, dus ook epilepsie, beslist de neuroloog over de rijvaardigheid én de duur van die rijvaardigheid. Indien er echter naast epilepsie ook een voor het rijden relevante neurologische uitval bestaat (in de wet genoemd: "verminderde functionele vaardigheid"), dan beslist de arts van het CARA over de rijvaardigheid en moet u dus daar gekeurd worden.

Groep 2

Groep 2 betreft de **categorieën C, C+E, D en categorie D+E**.

Uitspraak over de rijgeschiktheid van Groep 2 moet gebeuren door een zogenaamde "keurende arts"; dit is meestal de bedrijfsarts, maar het kan ook gedaan worden door een aantal andere organisaties. Een advies van de neuroloog is verplicht bij Groep 2.

Net zoals bij Groep 1 beslist de arts van Cara indien er naast epilepsie ook voor het rijden een relevante neurologische uitval bestaat.

CONTACTGEGEVENS

Secretariaat Epilepsie Liga

UZ Gent - Dienst Neurologie
De Pintelaan 185
9000 Gent
Tel: 09332.57.95
vle@epilepsieliga.be
www.epilepsieliga.be

Afdeling Antwerpen

CGG VAGGA
Epilepsiewerking Volwassenenteam
- VEP (VO3)
Belgiëlei 147 A, 2018 Antwerpen
03 256 91 20
antwerpen@epilepsieliga.be

Afdeling Limburg

Vereniging Geestelijke
Gezondheidszorg Limburg
Pater Valentinuslaan 32, 3500 Hasselt
011 22 30 10
limburg@epilepsieliga.be

Afdeling Oost-Vlaanderen

CGG Eclips
Bernard Spaelaan 141, 9000 Gent
09 222 04 04
oostvlaanderen@epilepsieliga.be

Afdeling West-Vlaanderen

CGG Noord-West-Vlaanderen vzw
Langestraat 113, 8000 Brugge
westvlaanderen@epilepsieliga.be

Afdeling Vlaams-Brabant

CGG Vlaams-Brabant Oost vzw
Kapucijnenvoer 16, 3000 Leuven
016 85 79 79
vlaamsbrabant@epilepsieliga.be

Epikrant-redactie

Veeweg 74
9940 Evergem
Tel: 09 258 10 92
ikaros@skynet.be
www.epilepsiegroep-ikaros.be

Giften op rekeningnummer
Epilepsie Liga
BE64-6451-1290-0052

Epilepsie en rijbewijs

Een antwoord
op al uw vragen

